

หลักสูตรอบรม การเรียนรู้ประสบการณ์การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ โครงการร้อยใจรักษ์

หลักสูตรที่ 1 รุ่นที่ 1/10 วันที่ 12 - 13 ธันวาคม 2561

ผู้เข้าร่วมอบรม 60 คน จาก เทศบาลตำบลสันทราย อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

อปท. เรียนรู้สู่การพัฒนา

การเรียนรู้ประสบการณ์การประยุกต์ใช้แนวพระราชดำริ

นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษาสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ กล่าวถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ และมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ที่มีประสบการณ์การทำงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในหลาย ๆ พื้นที่ และกล่าวถึงโครงการร้อยใจรักษ์ ว่าเป็นโครงการฯ ที่ทำในพื้นที่บ้านห้วยसानและหมู่บ้านใกล้เคียงอีก 3 หมู่บ้าน ซึ่งเป็นพื้นที่ที่รู้กันว่าเป็นสนามการค้า และลำเลียงยาเสพติดอันดับต้นของประเทศ พระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา มีพระดำริว่า “หากไม่ให้เขาค้ายาก็ต้องมีอาชีพที่ไม่ผิดกฎหมายให้เขาทำ โดยต้องฝึกอาชีพให้เขามีทางเลือกในการทำงานที่สุจริต” ดังนั้นมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ จึงได้ทำการพัฒนาทางเลือกในพื้นที่นี้โดยพัฒนาคนและให้องค์ความรู้ในการพัฒนาอาชีพและการสร้างความมั่นใจให้กับชาวบ้านโดยการทำประชามติในพื้นที่ มีการพัฒนาเรื่องน้ำอุปโภคบริโภคเพื่อการสร้างความศรัทธา ความเชื่อมั่น และการไว้วางใจของชาวบ้าน

รัฐบาลได้แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการโครงการร้อยใจรักษ์ มีพลอากาศเอกประจิน จั่นตอง รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเป็นประธาน คณะกรรมการมีนโยบายให้ขยายผลโครงการฯ ไปสู่พื้นที่อำเภอชายแดนใน 3 จังหวัด คือ เชียงใหม่ เชียงราย และแม่ฮ่องสอนรวมจำนวน 16 อำเภอ โดยมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ จัดการอบรมใน 2 หลักสูตร หลักสูตรแรก ใช้เวลา 2 วัน 1 คืน โดยจะได้เรียนรู้แนวคิดของโครงการและการพัฒนาอาชีพ จุดเด่นของโครงการร้อยใจรักษ์ คือ ชาวบ้านต้องร่วมลงแรงและมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ไม่มีการจ้างเหมาแรงงาน

หลักสูตรที่สอง เป็นการฝึกปฏิบัติจริง โดยคัดเลือกจาก 60 คนที่ผ่านการอบรมในหลักสูตรแรกให้เหลือ 20 คน เพื่อเรียนรู้ร่วมกัน ทำจริง รู้ข้อมูลจริงในพื้นที่ ทำงานร่วมกับชาวบ้าน และการประยุกต์ใช้ศาสตร์พระราชาให้เข้ากับพื้นที่ของตนเอง

หลักการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน

นายพงษ์พัฒน์ เพิ่มการ

เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์

นายพงษ์พัฒน์ เพิ่มการ เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง

ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้บรรยายให้ความรู้แก่ผู้เข้าอบรมในเรื่องการพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืนมีเนื้อหาสาระสำคัญคือ

1. การพัฒนาโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง : การปลูกคนด้วยการให้คนเป็นศูนย์กลางของปัญหา โดยมองในเรื่องเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้โอกาสและทางเลือกที่ดี ให้ชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตัวเองและอยู่กับชุมชนได้ การปลูกคนจะใช้กระบวนการทำให้ดูและพาทำ ร่วมคิดและร่วมตัดสินใจ โดยยกตัวอย่างการพัฒนาของโครงการพัฒนาต่างๆ
2. การพัฒนาตามลำดับขั้น ซึ่งมี 3 ระยะ คือ ขั้นอยู่รอด ดูจากการมีข้าวกินตลอดปี สามารถเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน และไม่สร้างหนี้เพิ่ม ขั้นพอเพียง คือมีรายได้มั่นคง สามารถเพิ่มผลผลิตได้ และขั้นยั่งยืน ได้แก่การมีเงินออม มีการรวมกลุ่มและพึ่งพาตนเองได้
3. การพัฒนาเชิงพื้นที่ : คือการพัฒนาที่ต้องดูครอบคลุมทุกมิติในพื้นที่ และดูให้ครบตลอดทั้งกระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ โดยยกตัวอย่างการพัฒนาในพื้นที่โครงการร้อยใจรักษ์ ที่ต้องมีการสำรวจข้อมูลจริง

ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ มีการคืนข้อมูลเพื่อให้ชาวบ้านรู้สาเหตุของปัญหาของตนเอง และประเมินความพร้อมของชาวบ้านว่าพร้อมที่จะมีส่วนร่วมลงแรงหรือไม่ เพราะโครงการฯ จะไม่มีการจ้างแรงงานให้ เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน ซึ่งกิจกรรมการพัฒนาจะประกอบด้วย การพัฒนาด้าน ปศุสัตว์ การพัฒนาด้านการเกษตร การส่งเสริมการท่องเที่ยว การพัฒนาทางการศึกษา กิจกรรมด้านสาธารณสุข การส่งเสริมอาชีพหัตถกรรม กิจกรรมอาสาทำดี เป็นต้น

4. การวัดผลการพัฒนา จะวัดผลที่ชาวบ้านได้อะไร โดยดูจากผลการพัฒนาเชิงพื้นที่ในแต่ละมิติ ที่ทำให้ผลผลิตของชาวบ้านเพิ่มขึ้น และนำไปสู่การสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้น หากเป็นการพัฒนาด้านปศุสัตว์ก็ต้องทำให้อัตราการตายของสัตว์ลดลง เป็นต้น

ฐานการเรียนรู้ 4 ฐาน ในพื้นที่แปลงสาธิต 75 ไร่

ฐานที่ 1 การพัฒนาระบบน้ำ

โครงการฯ ได้ร่วมกับชาวบ้านและหน่วยงานราชการในพื้นที่ สำรวจแหล่งน้ำในพื้นที่ ทั้งแหล่งน้ำเดิมภายในหมู่บ้าน ลำห้วย เพื่อหาจุดที่เหมาะสมในการสร้างฝาย บ่อพวงสันเขา โดยวัดปริมาณน้ำและอัตราการไหลของน้ำ การกักเก็บน้ำโดยใช้อ่างพวงชอยซีเมนต์ (Soil Cement) เพราะสภาพดินไม่สามารถเก็บน้ำไว้ได้ วิธีการทำคือ ขุดบ่อขนาดกว้าง 13 เมตร ยาว 28 เมตร ลึก 2.50 เมตร แล้วผสมดินกับซีเมนต์ ในอัตราส่วน 1 : 6 นำไปเทและบดอัดให้แน่นเพื่อไม่ให้มีช่องว่าง เมื่อใส่น้ำลงไปจะได้เก็บน้ำอยู่ ข้อดีคือ ทนทาน อายุการใช้งานยาวนาน และวัสดุหาง่ายในพื้นที่

อ่างพวงชอยซีเมนต์ รับน้ำมาจากต้นน้ำลำห้วยที่ชาวบ้านช่วยกันต่อท่อมาระยะทาง 14 กิโลเมตร นำน้ำมาพักไว้ที่บ่อก่อนปล่อยลงไปพื้นที่แปลงเกษตร ด้วยระบบการลักน้ำ นอกจากนั้นในเรื่องของการใช้น้ำ ทางโครงการฯ ได้มีการสอนให้ชาวบ้านรู้จักการวางแผนบนกระดาน เรื่องการใช้น้ำ และความต้องการน้ำของพืชแต่ละชนิดที่ไม่เหมือนกัน

การพัฒนาระบบน้ำ ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน มีการประชุม และชาวบ้านต้องสละแรงงาน โดยที่โครงการฯ ออกค่าวัสดุอุปกรณ์ให้ งบประมาณที่ใช้ทั้งหมด 57,500 บาท/บ่อ (ไม่รวมค่าแรง) มีแรงงานมาช่วยกันทั้งหมด 100 แรง ระยะเวลาในการดำเนินงาน 12 วันแล้วเสร็จ มีผู้รับประโยชน์ 7 ครัวเรือน พื้นที่รับประโยชน์ 17 ไร่ อยู่ในพื้นที่โครงการร้อยใจรักษ์

คำถามจากผู้เข้าร่วม

ถาม : พืชชนิดใดที่ใช้น้ำเยอะที่สุด

ตอบ : การปลูกข้าวใช้น้ำมากที่สุด

ถาม : น้ำที่ใช้ในอ่างพวงมาจากที่ไหน

ตอบ : การต่อท่อมาจากหน้าฝายที่ลำห้วยบ้านห้วยसान

ถาม : อายุการใช้งานของบ่อพลาสติก

ตอบ : อยู่ที่มีการดูแลรักษา การจัดการน้ำ

ถาม : ต้องใส่ตัวไล่ลมหรือไม่

ตอบ : ต้องใส่.

ถาม : ข้อมูลที่อยู่ในบอร์ดด้านล่างคืออะไร

ตอบ : ภาพคาดการณ์ในอนาคต เป็นพืชที่อยู่ในแผนการที่ส่งเสริมและคำนวณตัวเลขเพื่อประเมินความคุ้มค่า

ถาม : เอน้ำมาเช่นนี้ มีปัญหาจากหมู่บ้านอื่นหรือไม่

ตอบ : ไม่ เพราะก่อนจะนําน้ำมาใช้ ต้องมีการประชาคมก่อน หากไม่ยินยอมก็หาแหล่งน้ำอื่นเสริม

ถาม : ต้นทุนรวมทั้งหมด

ตอบ : แล้วแต่ขนาดของบ่อ

ถาม : ทำไม ไม่ต่อท่อที่พื้นบ่อ

ตอบ : กันน้ำรั่ว ป้องกันการหลุดตัวของบ่อ คงสภาพบ่อและอายุการใช้งาน

ฐานที่ 2 เกษตรพอเพียง พืชระยะยาวไม้ผล

พื้นที่ปลูกไม้ผลระยะยาว มีพื้นที่ประมาณ 17 ไร่ ปลูกไม้ผลรวม 10 ชนิด เช่น เงาะ ทุเรียน ส้ม กาแฟ มะม่วง กล้วย ส้มโอ ฯลฯ แต่ละชนิดปลูกเพื่อพอกินก่อนเหลือจึงขาย โดยไล่ระดับตามความต้องการน้ำของพืชและความสูงของพื้นที่ วัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตของชาวบ้าน ช่วยสร้างรายได้ เป็นการจัดการแบบองค์รวม แบ่งเป็นป่าใช้สอย ป่าอนุรักษ์ เนินเขาที่ดอน และที่นา

1. ป่าอนุรักษ์ เน้นป้องกันไฟป่า ให้ชาวบ้านเป็นผู้ดูแลป่า มีการตั้งกองทุนป่า มีเงินในการ สนับสนุน ดูแลไร่ละ 10 บาท หากเกิดไฟไหม้ป่าจะปรับเงินไร่ละ 500 บาท
2. ป่าใช้สอย เน้นการดูแลไม้ที่มีอยู่เดิม สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในครัวเรือน ได้แก่ ไม้ สามารถตัดมาใช้ได้แต่ต้องปลูกเพิ่มเติม
3. เนินเขา ต้องทำระบบน้ำให้ครอบคลุม สามารถปลูกพืชเศรษฐกิจ ไม้ผลกินได้ เช่น เงาะ ลองกอง ทุเรียน ไม้ มะม่วง กล้วย กาแฟ ฯลฯ
4. ที่นา ต้องเพิ่มผลผลิตข้าว เพิ่มรายได้โดยการปลูกพืชหลังนา ปลูกหญ้าเนเปียร์ปากช่อง และหญ้าเนเปียร์หวานใช้เลี้ยงสัตว์ ช่วยลดต้นทุนการทำอาหารสัตว์
5. นอกจากนี้ ยังร่วมกับชุมชนในการพัฒนาต่อยอดไม้ผลเดิมในพื้นที่ ได้แก่ พัฒนาคุณภาพมะม่วงน้ำดอกไม้เพื่อการส่งออก จากเดิมที่ชุมชนปลูกมะม่วงเพื่อจำหน่าย แต่ขายไม่ได้ราคา และขาดทุน เพราะต้นทุนการผลิตสูง และถูกพ่อค้าคนกลางกดราคา โครงการฯ จึงเชื่อมโยง CP ให้เป็นแหล่งตลาดรับซื้อมะม่วง

คำถามจากผู้เข้าร่วม

ถาม : พื้นที่โครงการมีกี่ไร่

ตอบ : มีทั้งหมด 75 ไร่

ถาม : น้ำที่ใช้ในแปลงสาธิตมาจากไหน

ตอบ : มาจากตอยสามเศร้า

ถาม : ประโยชน์ของดินเหลืองอินเดียวที่นำมาปลูกเพื่ออะไร

ตอบ : เพื่อประดับความสวยงามของพื้นที่และเป็นที่ร่มเงาให้กับกาแฟพันธุ์โรบัสต้า

ถาม : ทุเรียนปลูกมากี่เดือนแล้ว และโรคของทุเรียนมีอะไรบ้าง

ตอบ : ปลูกได้ 5-6 เดือนแล้ว โรคของทุเรียนมีโรคน้ำค้าง การให้น้ำทุเรียนสามารถให้ได้ทุกวัน แต่อย่าให้แฉะเกินไป ต้นพันธุ์ซื้อมาจากพิษณุโลก

ถาม : หากหมู่บ้านอื่นอยากเข้าร่วมโครงการจะรับหรือไม่

ตอบ : ช่วงนี้ยังไม่ขยายโครงการถึงหมู่บ้านอื่น คงเน้น 4 หมู่บ้านหลักก่อน หากภายใน 2-3 ปีนี้โครงการไปได้ดีอาจจะขยายไปหมู่บ้านอื่น

ฐานที่ 3 ความมั่นคงทางอาหาร ข้าว พืชอายุสั้น 1 ไร่ 1 แสน

การเพิ่มผลผลิตข้าว การปลูกข้าวพันธุ์อีโต เป็นการนำเอาข้าวพันธุ์ท้องถิ่นในพื้นที่มาปลูก โดยใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว จาก 600 กก./ไร่ เป็น 800 - 1,000 กก./ไร่ ส่วนใหญ่ชาวบ้านจะซื้อข้าวกิน เพราะพื้นที่ปลูกข้าวมีปริมาณน้อย รวมถึงผลผลิตที่ตกต่ำ จึงหันไปปลูกพืชชนิดอื่น เพื่อนำเงินมาซื้อข้าวกินแทน ทางโครงการฯ มีแนวคิดหากเพิ่มผลผลิตข้าวได้ ก็สามารถมีข้าวเพียงพอต่อการบริโภค เหลือกินสามารถขายในชุมชน รวมถึงช่วยลดปัญหาการใช้สารเคมี

การทำเกษตรผสมผสานแบบครบวงจร (1 ไร่ 1 แสน) เป้าหมายคืออยากให้คนที่ไม่มีพื้นที่ทำกินมาทดลองทำแปลงเกษตรผสมผสาน เพื่อบรรลุเป้าหมายคือ มีความรู้และสามารถถ่ายทอดให้กับผู้อื่นได้ ในพื้นที่ 1 ไร่ วิทยากรได้พูดถึงสภาพที่ดินเป็นแปลงที่ไม่สามารถเพาะปลูกได้ เนื่องจากเป็นหิน และไม่มีแร่ธาตุในดิน ช่วงแรก คือการปรับปรุงดินด้วยการห่มดิน เพื่อปรับโครงสร้างดิน และปลูกพืชสลับหมุนเวียนกัน มีทั้งพืชระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว สระน้ำ และปศุสัตว์ ดำเนินการมาแล้ว 6 เดือน ขายผลผลิตได้ 7,000 บาท ขายให้กับโครงการเพื่อประกอบอาหาร เป็นการกระจายรายได้ให้กับชุมชนรวมถึงฝึกทักษะให้กับเกษตรกรที่ไม่มีพื้นที่ทำกิน รวมถึงการกระจายความรู้สู่ชุมชน

คำถามจากผู้เข้าร่วม

ถาม : พืชชนิดใดที่ใช้น้ำเยอะที่สุด

ตอบ : การปลูกข้าวใช้น้ำมากที่สุด

ถาม : น้ำที่ใช้ในอ่างพวงมาจากที่ไหน

ตอบ : การต่อท่อมาจากหน้าฝายที่ลำห้วยบ้านห้วยสำน

ถาม : พันธุ์ข้าวที่โครงการฯ นำมาปลูก สามารถปลูกพื้นที่ไร่น้ำได้หรือไม่แล้วใช้ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวเท่าไร

ตอบ : ข้าวพันธุ์อีโต หรือพันธุ์ กข 6 ปลูกในนาได้เพียงอย่างเดียว ใช้ระยะเวลาเก็บเกี่ยว 4 เดือน สามารถหุงและนึ่งกินได้

ถาม : สามารถซื้อพันธุ์ข้าวได้ที่ไหน

ตอบ : ซื้อในหมู่บ้านได้ และในอนาคตจะขายที่ตลาดในโครงการฯ

ถาม : พืชในแปลง 1 ไร่ 1 แสน มีทั้งหมดกี่ชนิด

ตอบ : มีพืชระยะสั้น 48 ชนิด พืชระยะยาว 20 ชนิด

ถาม : ในแปลงใช้สารเคมีหรือน้ำหมักหรือไม่

ตอบ : ทีมงานจะมีปุ๋ย 2 สูตร ในการดูแลรักษา คือ ปุ๋ยฮิวมิค และปุ๋ยฟอสฟอรัส

ถาม : ผลผลิตในแปลงนำไปขายที่ไหน และปัจจุบันมีรายได้เข้าแปลงกี่บาท

ตอบ : ผลผลิตนำเข้าโรงครัวโครงการฯ และขายในตลาด ปัจจุบันดีเป็นมูลค่า 8,000 บาท

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 การทำปศุสัตว์

เดิมในพื้นที่ ประสบปัญหาด้านการทำปศุสัตว์ในเรื่องของโรคระบาด คนในพื้นที่มีองค์ความรู้ในด้านการทำปศุสัตว์น้อย ขาดยารักษาโรค ส่งผลให้สัตว์เลี้ยงที่นำมาเลี้ยงในพื้นที่มีอัตราการตายสูง ไม่มีระบบการจัดการในการทำปศุสัตว์ในพื้นที่ หลังจากโครงการร้อยใจรักษ์ ได้เข้ามาดำเนินการในพื้นที่ โดยการค้นหาปัญหาที่มีอยู่ในชุมชน และค้นหาความต้องการในด้านการทำปศุสัตว์ ซึ่งชาวบ้านได้สะท้อนปัญหาต่าง ๆ มาหลากหลายมาก วิธีการดำเนินของโครงการฯ ขั้นแรกคือต้องสร้างองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นในชุมชนให้ได้ จึงได้ค้นหาอาสาสมัครเพื่อสร้างทีมปศุสัตว์ โดยทางโครงการได้มีการจัดอบรมหลักสูตรปศุสัตว์เคลื่อนที่ การจัดการระบบการดูแลด้านการทำปศุสัตว์ คือ สร้างกองทุนพันธุ์สัตว์ โดยมีการแจกพันธุ์สัตว์เลี้ยงให้คนในชุมชน และหลังจากเลี้ยงได้ผลผลิตแล้วต้องนำสัตว์มาคืนในอัตราส่วน สัตว์ปีก 1 ตัว/ 1 ปี สุกร 3 ตัว/ 2 ปี โค 1 ตัว / 3 ปี สร้างกองทุนวัคซีน กองทุนอาหารมีการส่งเสริมด้านการสร้างอาหารให้สัตว์เลี้ยงส่งเสริมให้ปลูกหญ้าเนเปียร์ กองทุนยาให้องค์ความรู้กับชาวบ้านให้ทำวัคซีนเอง โดยการดำเนินการต่าง ๆ มีทีมปศุสัตว์เคลื่อนที่เข้ามาดูแลและติดตามผลอยู่เป็นระยะ เป้าหมายของโครงการ ต้องการลดอัตราการตายของสัตว์เลี้ยง ลดต้นทุนอาหารในการเลี้ยงสัตว์ เพิ่มผลผลิตให้ได้มากที่สุด

จากการบรรยายในฐานการเรียนรู้ดังกล่าวได้เปิดโอกาสให้ผู้เข้าอบรมได้แลกเปลี่ยนความรู้ ซึ่งผู้เข้าอบรมได้แลกเปลี่ยนเรื่องการเลี้ยงไก่วง ในพื้นที่ที่มีการเลี้ยงไก่วงเพื่อจำหน่าย โดยแบ่งจำหน่ายเป็น 2 แบบ คือ ไช้ เพื่อนำเป็นพันธุ์สำหรับผู้ที่ต้องการเลี้ยงไก่วง จำหน่ายเป็นไก่พันธุ์ คู่ละ 1,500 บาท การเลี้ยงเป็นการเลี้ยงแบบปล่อย ได้มาเห็นการทำอาหารเพื่อประหยัดต้นทุนอาหารเป็นเรื่องที่มีประโยชน์อย่างยิ่ง ซึ่งหลังจากกลับไปจะนำสูตรอาหารไปเลี้ยงไก่วงในพื้นที่ได้

คำถามจากผู้เข้าร่วม

ถาม : พื้นที่ในการเลี้ยงสัตว์ต้องใช้เท่าไร

ตอบ : เลี้ยงไก่ 5 ตัว/ 1 ตารางวา พ่พันธุ์ แม่พันธุ์ไก่ 2 ตัว/ 1 ตารางวา และเป็ด 4 ตัว/ 1 ตารางวา

ถาม : ไตดำภูพาน เป็นไก่แบบไหน เป็นไก่พันธุ์ไข่หรือไก่เนื้อ

ตอบ : เป็นทั้งไก่เนื้อและไข่

ถาม : ถ้าชาวบ้านมีโรงเก็บหัวหอมแล้วไม่ได้ใช้งาน สามารถนำมาเลี้ยงได้หรือไม่

ตอบ : สามารถนำมาทำได้ แต่ต้องมีการชิงแสนบังฝนให้ด้วย เพราะไก่พันธุ์นี้ไม่ชอบฝน

ถาม : ถ้าเลี้ยงไก่ปล่อยตามธรรมชาติได้ไหม

ตอบ : ไม่แนะนำ เพราะไก่อาจจะได้รับเชื้อโรคจากการไปกินของที่ไม่เหมาะสม ทำให้ไก่ติดเชื้อได้ง่าย

ถาม : ส่วนผสมของอาหารหมักให้สัตว์กินมีอัตราส่วนเท่าไร

ตอบ : กล้วยสับ 100 กก. น้ำตาลทรายแดง 4 กก.

เกลือ 1 กก. ใช้ระยะเวลาหมัก 7 วัน สามารถเอาให้สัตว์กินได้ ส่วนระยะเวลาหมดอายุ ภายใน 45 วัน

แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคยเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

นายพงษ์พัฒน์ เพิ่มการ เจ้าหน้าที่มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ได้นำเสนอผู้ที่ได้รับบำบัดและกลุ่มชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบ ได้แก่ คุณรัชณี ตัวแทนชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาที่เกิดขึ้น คุณส่องแสง ผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และ คุณสมบุรณ์ อาสาทำดีรุ่นที่ 1 ได้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ดังนี้

คุณรัชณี : เมื่อก่อนในชุมชนได้รับเสียงสะท้อนจากหมู่บ้านข้างเคียงในทางที่ไม่ดี ว่าหมู่บ้านของเราเป็นหมู่บ้านค้ายา หมู่บ้านผู้มีอิทธิพล ในขณะที่คนในชุมชนยังต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม เหตุผลที่เข้าร่วมโครงการฯ คือต้องการมีรายได้มีอาชีพที่มั่นคงและมีอาชีพที่ต่อเนื่อง จุดเปลี่ยนที่สำคัญ ปกติเคยอยู่แบบสบาย อยากได้อะไรก็ขอที่บ้าน ขอที่บ้างแต่ปัจจุบันได้มีการทำงานเองหารายได้เอง มีเงินเก็บพาท่านมากินข้าวได้ ทำให้เกิดความภูมิใจในตนเอง

คุณส่องแสง : ก่อนเข้าร่วมโครงการเคยเป็นผู้ติดยาเสพติด โดยเริ่มจากเสพยาตามพ่อเมื่อตอนอายุ 11 ปี โดยตนเป็นคนหาเงินออกรับจ้างและนำเงินไปซื้อยาเสพติด ซึ่งเคยโดนจับมาแล้ว 4 ครั้ง โดยตนได้รับโทษแทนพ่อเนื่องจากพ่อป่วย และได้รับโทษจำคุก 1 เดือน ซึ่งตนเองโดนจับโทษสูงสุดถูกจำคุก 25 เม็ด ถูกจำคุก 2 ปี ตนได้ออกหาของป่าและรับจ้างทั่วไป โดยเงินที่ได้นำมาเสพยาจนหมด ซึ่งตนได้เสพยามากที่สุดจำนวน 125 เม็ดต่อวัน โดยภายหลังเลิกและได้รับโอกาสจากคุณชายให้เลิกยาเสพติดและเข้าร่วมโครงการฯ

โดยตนได้ย้ายเข้ามาในโครงการในเวลานั้นเลย ในช่วงแรกที่เข้ามาในโครงการฯ ที่พยายามเลิกยา เป็นช่วงที่ทรมานมากเนื่องจากมีอาการต้องการเสพยาอยู่ ซึ่งตนก็ได้วิ่งขึ้นเขาเพื่อให้เหงื่อออก แล้วมาอาบน้ำ จากนั้นนอนพักใช้เวลาประมาณ 2 อาทิตย์จึงเลิกขาดได้

คุณสมบุรณ์ เริ่มเข้าสู่วงจรยาเสพติดเมื่ออายุ 12 ปี เป็นครั้งแรกที่ได้ลองเสพ โดยการถูกชักชวนจากเพื่อนเนื่องจากมีวัฒนธรรมว่า ถ้าต้องการเข้ากลุ่มต้องเสพยา ซึ่งหนักสุดตอนอายุประมาณ 16 – 17 ปี ตนได้เสพยาจนขาด ซึ่งเงินที่ใช้เสพยาได้มาจากพ่อและแม่ จุดเปลี่ยนที่สำคัญ คือได้รับคำเชิญจากทหาร ได้รับโอกาสให้เข้ารับการบำบัดและหลังจากการบำบัดก็สมัครเข้าเป็นอาสาทำดีเข้าทำงานพื้นที่โครงการร้อยใจรักฯ ความรู้สึกที่เข้าร่วมโครงการฯ รู้สึกว่าการบำบัดที่โครงการฯ แตกต่างจากการบำบัดของที่อื่น เนื่องจากตนเคยเข้ารับการบำบัดหลายที่

คุณมานิต : เมื่อก่อนอยู่จังหวัดสุพรรณบุรี มาได้แฟนอยู่บ้านยะผา สาเหตุที่เสพยาฯ เนื่องจากเครียดปัญหาชีวิต เข้าร่วมโครงการครั้งแรกโดยได้รับคำแนะนำจากคนรอบข้าง อีกทั้งตนสนใจเข้าอาสาสมัครบำบัดภายใต้ชื่ออาสาทำดี ซึ่งทางทหารให้ได้ข้อเสนอว่าหากบำบัดแล้วจะมีงานให้ทำ มีชีวิตที่ดีขึ้น ความรู้สึกหลังจากเสร็จสิ้นการบำบัด รู้สึกดีมาก คนที่ชุมชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทุกคนให้การต้อนรับดีมาก วางแผนชีวิตว่าจะสร้างบ้านให้เสร็จและเก็บเงินเพื่ออนาคตของลูก

คำถามจากผู้เข้าร่วมจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้ที่เคย

เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

ถาม : ญาติพี่น้องที่เคยไม่ชอบ ในช่วงที่ติดยา หลังจากบำบัดแล้ว เขาเหล่านั้นเข้ามาหาเราหรือไม่

ตอบ : เข้ามาครับ หลังจากที่ได้รับการบำบัดทางโครงการฯ มีงานให้ทำ มีเงินเดือนให้ ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สังคมยอมรับและไม่คิดที่จะกลับไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอีก

ถาม : มีแรงจูงใจอะไรที่ทำให้ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอีก

ตอบ : ช่วงแรกเป็นการบังคับจากผู้นำชุมชน ส่งรายชื่อให้ทางโครงการฯ เพื่อรับการบำบัด แต่หลังจากได้รับการบำบัดแล้ว มีงานทำ มีรายได้ ความคิดเปลี่ยน นึกถึงครอบครัว คิดถึงตัวเองว่าจะไปทรมานแบบนั้นอีกทำไม จึงเลิกกลับไปเสพและไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดอีก

ถาม : ถ้าอาสาทำดี กลับไปเจอสภาพแวดล้อมเดิม ๆ เพื่อนที่เคยเสพด้วยกัน จะกลับไปเสพอีกหรือไม่

ตอบ : ไม่ครับ เพราะเพื่อนเหล่านั้นถูกไปบำบัดหมดแล้ว และทางโครงการฯ มีการล้างบ้าน ล้างใจ หมดแล้ว จะไม่เห็นสภาพแวดล้อมเดิม ๆ ที่ชวนกลับไปเสพอีก กิจกรรมยามว่างก็จะทำขมมกินกัน

ถาม : จะสังเกตได้อย่างไรว่า เป็นผู้ที่เสพยาเสพติด

ตอบ : สังเกตพฤติกรรมจะเปลี่ยนไป เก็บตัวอยู่คนเดียว ไม่กล้าเข้าสังคม ไม่สบตาใคร ขอบตาจะคล้ำ บางคนผอมลง บางคนอ้วนขึ้น ตามสภาพร่างกายของแต่ละคน

ถาม : ถ้าผู้ค้าเลิกค้าแล้ว จะเกรงกลัวอิทธิพลของผู้มีอำนาจหรือไม่ และจะมีปัญหาตามมาถึงครอบครัวหรือเปล่า

ตอบ : ปัจจุบันไม่มีผู้ทรงอิทธิพลแล้ว จึงไม่เกรงกลัวต่ออำนาจของผู้มีอิทธิพล โครงการฯ ได้ทำความเข้าใจกับผู้เสพและผู้ค้าขอให้เลิก ถ้าไม่เช่นนั้นจะดำเนินคดี ส่วนคนที่เลิกก็จะไม่ถูกจับ แต่ขอให้เลิกเสพ เลิกขาย และเข้าร่วม กับโครงการฯ เพื่อพัฒนาพื้นที่ของตนเองให้ดีขึ้น แต่ถ้ายังมีอยู่ก็จะถูกไล่ออกจากหมู่บ้าน และยังทำผิดอีกก็จะถูกดำเนินคดีต่อไป

ถาม : ที่ปรับเปลี่ยนความคิดเป็นเพราะ ได้เข้าเฝ้า พระองค์ภาฯ ไข้หรือไม่ และอะไรที่ทำให้คิดเช่นนั้น

ตอบ : คำพูดของพระองค์ฯ ที่ทำให้คิด “เราขอเจอกันด้วยรอยยิ้ม ไม่อยากเจอกันที่ศาล” คำพูดนี้มันกินใจ พระองค์ให้โอกาสพวกเรา ให้โอกาสคนที่เสพยา แล้วทำไมเราถึงไม่ยอมออกจากตรงนั้น ไม่ยอมแก้ไขปัญหาของตนเอง จึงคิดว่าพระองค์ให้โอกาสขนาดนี้ พวกเราต้องเปลี่ยนแปลงตัวเองแล้ว เพราะลูกหลานก็เริ่มโต อีกทั้งโครงการฯ ให้ความมั่นใจกับชาวบ้านว่าจะไม่ทิ้งไปไหน มีงานให้ทำ มีรายได้ และยังมีคามภูมิใจที่ได้รู้จักเพื่อนใหม่ ในหมู่บ้านอื่น ๆ รวมถึงความภูมิใจในตัวเอง ที่สามารถหาเงินได้เองโดยไม่ต้องพึ่งพายาเสพติดอีก

ถาม : หลังจากที่ถูกเลิกค้าแล้ว นึกเสียดายเงินทองและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ใหม่ เพราะมูลค่าที่ได้มาจากการค้าขาย มีมูลค่าที่สูง

ตอบ : ไม่เสียดาย เพราะพวกเรารู้แล้ว บางรายมีพื้นที่ทำกินมีเงินเก็บเพียงพอแล้ว ปัจจุบันถึงจะมีรายได้วันละ 300 บาท แต่ภูมิใจอย่างน้อยสองมือก็สามารถทำมาหากินได้ แม้ในช่วงแรกจะเหนื่อย แต่ตอนนี้มีความสุข สบายใจ ไม่ต้องระแวงว่าจะมีทหาร ตำรวจมาจับไหม และโครงการฯ ได้สอนให้รู้คุณค่าของเงินที่หามาได้ ถึงจะไม่มีเงินเหมือนแต่ก่อน มีเงินน้อย ซื้อปลาทุเค็มมากินกับครอบครัว ก็มีมีความสุข

ถาม : ปัจจุบันยังมีผู้ทรงอิทธิพลในหมู่บ้านหรือไม่

ตอบ : ไม่มีแล้ว เพราะเลิกขาดจากยาเสพติดและบางรายถูกดำเนินคดีไปแล้ว

ถาม : ปัจจุบันยาเสพติดได้หมดไปจากหมู่บ้าน ร้อยเปอร์เซ็นต์หรือไม่

ตอบ : 80% เลิกยุ่งกับยาเสพติดเด็ดขาด ส่วน 20% ยังไม่กล้าออก

การดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์ในมุมมองของหน่วยงานราชการ

นายสิทธิศักดิ์ อภิกุลชัยสุทธิ นายอำเภอแม่เมาะ

พื้นที่นี้เมื่อก่อนเป็นพื้นที่สีแดง ถูกปกครองด้วยอิทธิพลของผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่ อีกทั้งคุณภาพชีวิต และความ เป็นอยู่ของชาวบ้านมีความเลื่อมล้ำสูง

เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 60 มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ (โครงการร้อยใจรักษ์) จึงเข้ามาเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยใช้ แนวทางการพัฒนาทางเลือก เป็นแนวทางการพัฒนาในพื้นที่ ซึ่งมีพื้นที่การพัฒนา 4 หมู่บ้านหลัก 20 หย่อมบ้าน ในลุ่มน้ำ เมืองงาม ดำเนินการมาได้หนึ่งปี สามารถลดปัญหายาเสพติด ได้ และทำให้คุณภาพชีวิตของชาวบ้านในโครงการฯ ดีขึ้น จึง ขยายผลไปยังหมู่ข้างเคียงโครงการฯ

การขยายผลในพื้นที่ของท่าน ให้ลองนำเอาแนวทางการ พัฒนาทางเลือกไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ของตน โดยเน้นการให้โอกาส สร้างทางเลือก และการมีส่วนร่วมของ ชาวบ้าน

นายไมตรี ดวงใจ ปลัดอำเภอแม่เมาะ ได้เกริ่นนำ โครงการร้อยใจรักษ์และได้ ก่อนมีโครงการมาในพื้นที่ในชุมชน มีปัญหากลุ่มผู้มีอิทธิพลและยาเสพติดอยู่ในระดับรุนแรงทำให้ คนในชุมชนเกิดความเดือดร้อนในการใช้ชีวิตมาก หลังจาก โครงการเข้ามาดำเนินการมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาเป็นจำนวน มากทั้งส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมเป็น จำนวนมากและได้จัดประชาคมเพื่อหาความร่วมมือในการ ดำเนินการ ซึ่งมีชาวบ้านเข้าร่วมมากกว่า 80% และที่ประชุม เห็นด้วยที่จะเข้าร่วมโครงการร้อยใจรักษ์ทั้งหมด หลังจากการ กลับมาจากการศึกษาดูงานแล้วได้กลับมาประชาคมหาความ ต้องการในการดำเนินการแก้ไขปัญหาในชุมชนที่ต้องการได้รับ

การแก้ไขอย่างเร่งด่วน คือ เรื่องน้ำ การดำเนินการพัฒนาเรื่องน้ำได้ มีศึกษาที่มาของแหล่งน้ำและประชาคมเพื่อหาความต้องการ

ในช่วงขั้นแรกของการดำเนินการคือศึกษาพื้นที่ สํารวจข้อมูล เศรษฐกิจสังคมหลังจากนั้นได้รวบรวมข้อมูล แล้วคืนข้อมูลให้ชุมชน เพื่อให้ชุมชนได้ทราบปัญหาจากการสำรวจ หลังจากนั้นได้เข้าร่วมรับ ฟังปัญหา และความต้องการของชุมชน ซึ่งชาวบ้านได้สะท้อนปัญหา มาเป็นจำนวนมาก แต่ทางโครงการฯ ได้จัดกระบวนการในการค้นหา ปัญหาที่ต้องการให้มีการแก้ไขอย่างเร่งด่วนโดยการประชาคม ซึ่ง ในเวทีการประชาคมได้มีหลายหน่วยงานเข้าร่วมรับฟัง และได้ เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา จากการจัดเวทีประชาคมทำ ให้ได้แนวทางในการแก้ไข ดังนี้ ปัญหาความเป็นอยู่ ปัญหาอาชีพ และปัญหาสุขภาพ หลังจากรับทราบปัญหาแล้วหน่วยงานปกครอง ท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ดำเนินการประชาคมจัดทำกฎระเบียบ หมู่บ้านเพื่อการบังคับใช้ให้สำเร็จ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและได้ดูแล กันเอง ยกตัวอย่างปัญหายาเสพติด ผู้ติดยาเสพติดมีการสร้าง กฎระเบียบชุมชน มีบทลงโทษตามลำดับ ดังนี้

1. ผู้เสพยาเสพติดที่ถูกจับได้ในระยะที่ 1 คือ จะโดนตักเตือนและต้อง เข้ารับการบำบัด
2. ผู้เสพยาเสพติดที่ถูกจับได้ในระยะที่ 2 คือ จะปรับผู้ปกครอง 5,000 บาทและส่งเข้ารับการบำบัด
3. ผู้เสพยาเสพติดที่ถูกจับได้ในระยะที่ 3 คือ จะปรับกรรมการ หมู่บ้าน 10,000 บาท พร้อมส่งเข้ารับการบำบัด
4. ผู้เสพยาเสพติดที่ถูกจับได้ในระยะที่ 4 คือ แจ้งความดำเนินคดีตาม กฎหมาย
5. ขับไล่ออกจากหมู่บ้าน

ท้ายที่สุดได้ฝากหมู่บ้านเครือข่ายพื้นที่ที่ข้างเคียงโครงการฯ ได้นำต้นแบบการพัฒนาของโครงการฯ ทั้ง 4 หมู่บ้าน นำไปปรับ ใช้ในการพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่ ซึ่งในปัจจุบันโครงการฯ ได้มีการ ขยายผลแหล่งน้ำจำนวน 11 หมู่บ้าน ในพื้นที่ตำบลท่าตอน

คำถามจากผู้เข้าร่วม จากการดำเนินการโครงการร้อยใจรักษ์ใน มุมมองของหน่วยงานราชการ

ถาม : การที่มีบทลงโทษกับผู้ที่ทำผิด ญาติผู้ใดที่มีความรู้สึกอย่างไร และญาติของเล่าความรู้สึกอย่างไรที่โครงการเข้ามาในพื้นที่

ตอบ : ส่วนใหญ่ก็เข้าใจและเมื่อตั้งกฎระเบียบหมู่บ้านขึ้นมาต้องเป็นที่ยอมรับกันอยู่แล้วและบังคับใช้กฎระเบียบหมู่บ้านต่อไป

ถาม : กระบวนการทำประชาคมจะนำผู้เข้าร่วมประชาคม 80% นั้นเป็นไปได้ยากมาก เราจะใช้กลไกอย่างไรให้คนมาประชาคมได้ถึง 80%

ตอบ : ชาวบ้านห้วยส้านส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องการกตัญญูมาก่อนเมื่อมีการประชาคมให้ออกสิทธิออกเสียงจึงมากันเยอะเป็นส่วนใหญ่

ถาม : ผู้เสพ ผู้ค้า เมื่อจับได้แล้ว แต่ไม่มีค่าปรับ แล้วส่งตำรวจให้ดำเนินคดี และถ้าขับไล่ออกจากหมู่บ้านจะเป็นการละเมิดสิทธิหรือไม่

ตอบ : (พ่อหลวงสุรัตน์) การขับไล่ออกจากหมู่บ้านไม่ใช่เรื่องที่ยากจะทำกัน แต่อยากขอร้องให้ทุกคนให้ความร่วมมือกัน ไม่อยากให้ขับไล่ออกจากหมู่บ้าน แต่ถ้าหากให้ออกมาแล้ว และยังไม่กลับตัวก็จำเป็นต้องขับไล่ออกจากชุมชน

ถาม : ที่ผ่านมามีการบังคับใช้กฎระเบียบหมู่บ้านเคยปรับผู้ปกครองหรือคณะกรรมการหมู่บ้านแล้วหรือยัง

ตอบ : ยังไม่มี แต่ถ้ามีก็ต้องปรับต้องบังคับใช้กฎระเบียบหมู่บ้านจริง

ถาม : หลังจากหมู่บ้านได้ออกกฎระเบียบหมู่บ้าน แต่ถ้าชาวบ้านไม่ยอมรับขึ้นมา เราจะสามารถนำกฎหมายใดมารองรับบังคับใช้ได้

ตอบ : ยังไม่มี แต่ถ้ามีก็ต้องปรับต้องบังคับใช้กฎระเบียบหมู่บ้านจริง

ถาม : การขับไล่ออกนอกหมู่บ้านมั่นคงรุนแรงเกินไปหรือไม่ ถ้าหากไม่มีเงินจะอย่างไร

ตอบ : กฎระเบียบต้องมีการลงโทษ หากยังมีอยู่ ก็จะทำดำเนินการตัดความช่วยเหลือทุกอย่างในหมู่บ้าน

ถาม : ชุมชนมีปัญหาผู้เสพยา หากตัดความช่วยเหลือในครอบครัว ทำได้ยากเนื่องจากผู้เสพไม่ได้อยู่ในบ้าน แต่ทางครอบครัวยังช่วยเหลืองานชุมชนอยู่

ตอบ : ในชุมชนยังไม่มี ถ้าหากมีจริง ๆ คงต้อง ดำเนินการตามแผน

สรุปการอบรมและมอบการบ้าน

นางสาวหทัยรัตน์ พ่วงเชย ผู้จัดการฝ่ายจัดการความรู้ สถาบันปิดทองหลังพระฯ มอบการบ้านสำหรับผู้เข้าอบรม 2 ข้อ คือ 1) ให้คัดเลือกผู้เข้าอบรมที่มาจากในรุ่นนี้ให้เหลือ 20 คน เพื่อมาฝึกปฏิบัติในหลักสูตรที่ 2 ระยะเวลา 5 วัน 4 คืน และ 2) ผู้เข้าอบรมกลับไปปรึกษาหารือเพื่อเสนอโครงการแก้ไขปัญหาคือความต้องการของหมู่บ้านชุมชน/ โดยมีหลักเกณฑ์ คือ

- 1) เป็นโครงการที่เป็นความต้องการแก้ไขปัญหาลุุ่มอุปสรรค และ/ชุมชน โดยควรผ่าน/หรือความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้านชุมชน/ความเห็นชอบจากประชาคมหมู่บ้าน
- 2) ต้องมีการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่ โดยเป็นโครงการที่ใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านแรงงาน อาหารระหว่างปฏิบัติงาน หรือการมีส่วนร่วมอื่นๆ
- 3) สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ จะมึงบประมาณสมทบให้กับโครงการบางส่วน โดยงบประมาณหลักจะต้องมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 4) ต้องเป็นโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จภายในสิ้นปีงบประมาณของแต่ละปี

นายนิคม ศิริสิงห์สังชัย ที่ปรึกษาสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ กล่าวว่า การพัฒนาโครงการบ้านห้วยสำน คือการพัฒนาให้คนมีโอกาส สร้างทางเลือกให้กับคนในพื้นที่ เพื่อไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด การพัฒนาโครงการเข้าไปพัฒนาในทุก ๆ ด้าน เน้นการพัฒนาแบบองค์รวมให้ครอบคลุมทุกมิติ ในระยะแรกของการพัฒนาเริ่มจากการศึกษาบริบทพื้นที่ ศึกษาภูมิสังคมให้เข้าใจพื้นที่อย่างถ่องแท้ก่อน หลังจากนั้น จึงเข้าสู่กระบวนการค้นหาข้อมูล เพื่อให้เกิดการระเบิดจากข้างใน ให้ตระหนักถึงปัญหา แล้วจึงพัฒนาร่วมกันในระดับท้องที่ ท้องถิ่นหน่วยงานราชการที่สำคัญคนในชุมชนต้องร่วมออกแรงด้วยในทุกกระบวนการ เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของให้เกิดขึ้นตลอดโครงการฯ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะนำไปสู่การบริหารจัดการดูแลไปสู่ความยั่งยืนต่อไป

สิ่งที่ได้เรียนรู้ และการนำเอาความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในพื้นที่

สิ่งที่ได้เรียนรู้จากฐานการเรียนรู้

1. เรียนรู้เรื่องการจัดการน้ำในชุมชน พบการรวมกลุ่มเพื่อจัดการน้ำในชุมชน
2. ได้เห็นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนในการแก้ไขปัญหา ร่วมกัน
3. ได้รู้จักบ่อพวงประเภทต่าง ๆ คือ บ่อขอยซีเมนต์และ บ่อพวงพลาสติก
4. เห็นเรื่องการจัดการพื้นที่แบบองค์รวมในการปลูกพืชผล เศรษฐกิจ
5. ทราบถึงการรวมกลุ่มเพื่อปลูกผลไม้เพื่อสร้างอำนาจ ต่อรองในการตลาด
6. เรียนรู้เรื่องสายพันธุ์มะม่วงที่เป็นความต้องการของ ตลาด
7. เรียนรู้วิธีการเลี้ยงและดูแลสัตว์เลี้ยงในการทำสุสัตว์ ในพื้นที่
8. เรียนรู้ระบบกักน้ำซึ่งเป็นภูมิปัญญาในการจัดการน้ำ เพื่อใช้ในการทำการเกษตร
9. เรียนรู้การปลูกข้าวและปลูกพืชต่าง ๆ เพื่อสร้างความ มั่นคงทางอาหาร
10. เรียนรู้เรื่องการคัดพันธุ์เมล็ดข้าวและการปลูกข้าวต้น เดียว
11. ทราบถึงการสร้างรายได้ในชุมชน
12. ทราบถึงการจัดการปัญหาขาดแคลนน้ำในชุมชน

นำไปปรับใช้

1. นำองค์ความรู้ด้านการจัดการที่ดินไปใช้ในพื้นที่เพื่อปลูก พืชเศรษฐกิจในชุมชน
2. นำกระบวนการเรื่องการจัดตั้งกลุ่มไปพัฒนาและปรับใช้ ในชุมชน
3. นำองค์ความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรื่องไถไปพัฒนาต่อ ยอดเพื่อเพิ่มมูลค่าของไถ
4. นำความรู้เรื่องการคัดพันธุ์มะม่วงมาปลูกเพื่อให้ตรงต่อ ความต้องการของตลาด
5. นำองค์ความรู้ไปใช้ในศูนย์เศรษฐกิจชุมชน ที่จัดตั้งขึ้นใน พื้นที่
6. นำวิธีการปลูกหญ้าเนเปียไปปลูกในพื้นที่และนำมาเลี้ยง สัตว์เพื่อลดต้นทุนทางอาหาร
7. นำวิธีการหมักหยาวกกล้วยเพื่อใช้เป็นอาหารสำหรับเลี้ยง สัตว์ในชุมชน
8. นำระบบกักน้ำไปใช้ในพื้นที่ทำการเกษตรในพื้นที่
9. นำวิธีการปลูกพืชให้ได้มาตรฐาน GAP ไปปรับใช้ใน ชุมชน
10. นำแผนประชาคมไปปรับใช้ในพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุมชน
11. นำวิธีการปลูก การดูแล ทุเรียน เงาะ ไปปลูกในพื้นที่

แบบประเมินความรู้ หลัง การอบรม

การประเมินความพึงพอใจ เทศบาลสันทราย				
ประเด็นประเมิน	ดี	ปานกลาง	ปรับปรุง	ไม่ตอบ
เนื้อหาสาระวิชาเรียนในภาพรวม	100.00	-	-	-
ระยะเวลาตลอดหลักสูตร	89.47	8.77	1.75	-
ระยะเวลาในการเข้าฐานภาคปฏิบัติ	91.23	7.02	1.75	-
การเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้	87.72	8.77	-	1.75
วิทยากรมีความรู้	98.25	1.75	-	-
สถานที่อบรม	94.74	5.26	-	-
สถานที่พัก	82.46	15.79	1.75	-
อาหารและเครื่องดื่ม	89.47	7.02	-	3.51

หมายเหตุ : มีผู้ส่งแบบประเมิน 57 คน จากผู้เข้าร่วมอบรม 60 คน